

NIEUWSBRIEF

Onderzoeksprogramma Peripartum Psychiatrie Erasmus MC Rotterdam

Deze nieuwsbrief is bestemd voor iedereen die deelneemt aan dit onderzoek of interesse heeft in het onderzoeksprogramma. Via deze weg willen wij u op de hoogte houden van de laatste ontwikkelingen binnen het onderzoeksprogramma.

OPPER richt zich op vrouwen met (risico op) ernstige psychiatrische klachten tijdens de zwangerschap en kraamtijd. Wij hopen met dit onderzoek meer te weten komen over het ontstaan en beloop van postpartum psychose en depressie zodat we deze kunnen voorkomen. Daarnaast willen we graag kijken of deze aandoeningen van invloed zijn op de ontwikkeling van het kind.

Corona en onderzoek in het Erasmus MC

Dit jaar veranderde onze wereld ingrijpend door het Corona virus. Ondanks alles kan de zorg blijven doordraaien. Onderzoek valt binnen de kerntaken van het Erasmus MC. Deze kerntaak wordt zoveel mogelijk voortgezet. Om deelname aan onderzoek zo veilig mogelijk te laten verlopen houden we ons aan de geldende maatregelen van de Overheid en het Erasmus MC. Mocht u vragen hebben over uw onderzoeksdeelname neem dan gerust contact op met de coördinator van het onderzoek waaraan u deelneemt.

Uitleg Onderzoeksprogramma

De naam van ons gehele onderzoeksprogramma is OPper: **O**nderzoeksprogramma **P**eripartum **P**sychiatrie **E**rasmus **M**C **R**otterdam. De belangrijkste deelonderzoeken worden hieronder beschreven. Sommige vrouwen doen mee aan 1 deelonderzoek van OPper, anderen aan meerdere onderzoeken, afhankelijk van ieders persoonlijke situatie. We zijn enorm dankbaar dat zo veel vrouwen willen bijdragen aan OPper!

Ontstaan en beloop van psychiatrische aandoeningen in de kraamtijd

Bij vrouwen die na hun bevalling zijn opgenomen op de Afdeling Psychiatrie van het Erasmus MC of het

St. Antonius Ziekenhuis vervolgen we het beloop van de psychiatrische klachten.

Inmiddels doen 381 vrouwen mee aan dit deelonderzoek, waarvan we tot nu toe van 141 vrouwen het beloop hebben kunnen vervolgen tot vier jaar na bevalling.

Coördinator: Nicola Westerbeek

Email: opper@erasmusmc.nl

Sinds 2017 onderzoeken we of er aanwijzingen zijn voor afwijkingen van de hersenstructuur en de hersenactiviteit bij vrouwen die na de bevalling van hun kind ernstige psychiatrische klachten krijgen. Er is nog nooit eerder onderzocht wat er gebeurt in de hersenen tijdens deze vaak korte, maar zeer heftige ziekteperiode. We maken bij vrouwen een MRI-scan van de hersenen vlak na het ontstaan van de psychiatrische aandoening én nadat vrouwen hersteld zijn. We maken ook MRI-scans bij kraamvrouwen zonder psychiatrische klachten. Inmiddels hebben al 57 moeders deelgenomen aan dit deelonderzoek.

Coördinator: Nicola Westerbeek

Email: opper@erasmusmc.nl

Onderzoek binnen OPper: Kinderen

Het MARIO project

Kinderen van ouders met stemmingsstoornissen of andere psychiatrische problematiek hebben een verhoogd risico om zelf ook stemmingsklachten te krijgen. Met de MARIO studie (**M**ood and **R**esilience in **O**ffspring) proberen we het ontstaan van stemmingsklachten bij kinderen van ouders met psychiatrische problematiek beter te begrijpen, herkennen en voorkomen. MARIO is een langlopend

onderzoek dat zich richt op kinderen tussen de 10 en 25 jaar. In 2017 hebben vijf onderzoekscentra de handen ineengeslagen om dit project op te starten: het VUmc (Amsterdam), Erasmus MC (Rotterdam), UMC Utrecht (Utrecht), UMC Groningen (Groningen) en LUMC (Leiden). Met de MARIO studie willen wij beter begrijpen waarom sommige kinderen van ouders met psychiatrische problemen een stemmingsstoornis krijgen en andere kinderen niet. Om hier achter te komen, worden er gedurende 4 jaar tijd verschillende biologische en psychologische metingen gedaan bij kinderen en ouders (met en zonder stemmingsproblemen) die eerder aan een van de volgende studies hebben meegedaan: OPPER, Image_AL, NESDA, Bipolar Genetics, en/of Bridge studie. Op deze manier hopen we erachter te komen welke factoren kinderen kunnen beschermen tegen het krijgen van een stemmingsstoornis. In de vorige nieuwsbrief heeft u al één en ander kunnen lezen over de MARIO studie. We waren toen nog volop bezig om de studie op te zetten. Inmiddels zijn we gestart met de studie en hebben er al meer dan 65 kinderen meegedaan. Mogelijk bent u ook benaderd met de vraag of u mee wil werken aan de MARIO studie. *Coördinatoren: Annabel Vreeker en Melany Horsfall*
Onderzoekersmedewerkers: Evelien Dietvorst en Estrea Goedee. Email: mario@erasmusmc.nl

Moeder kind binding

Bij de OPPER-studie is er onderzoek gedaan naar moeder-kind binding na de geboorte. In dit onderzoek werd moeder-kind binding vergeleken tussen moeders die zijn opgenomen met een postpartum psychose en moeders die zijn opgenomen met een postpartum depressie. Moeders met een postpartum depressie hadden vaker een minder goede binding met hun kind dan moeders met een postpartum psychose. Moeder-kind binding verbeterde sterk gedurende de opname (8 weken), evenals manische en depressieve klachten. De verbetering van manische en depressieve klachten was gerelateerd aan een verbetering in moeder-kind binding.

Mocht u deze gevoelens herkennen of u zorgen maken, adviseren wij u contact op te nemen met uw behandelaar.

Bijdrage van: Myrthe Boekhorst

Email: m.g.b.boekhorst@uvt.nl

Lotgenoten

Stichting Me Mam

Stichting Me Mam is een jonge organisatie die het welzijn van zwangere vrouwen en pas bevallen moeders met psychische klachten hoog in het vaandel heeft

staan. De visie van Me Mam is dat elke zwangere vrouw of pas bevallen moeder haar eigen keuze mag maken.

Momenteel heeft Me Mam diverse openstaande vacatures: <https://www.memam.nl/Wie-zijn-wij/Vacatures/index.php/>

Heeft u interesse, stuur dan een mail met uw motivatiebrief en curriculum vitae. We nemen dan z.s.m. contact met u op.

Bijdrage van: Karin den Oudsten (lotgenoot en voorzitter bij Stichting Me Mam)

Email: info@memam.nl

Herstel en Participatie

Wanneer u herstellende bent van een postpartum psychose, zult u nog niet gelijk weer vol door kunnen gaan met uw leven zoals het voorheen was. Tijdens de opname (of eventuele behandeling thuis) wordt er vooral gewerkt aan het terugdringen van de psychotische stoornis. Dit heet ook wel klinisch of symptomatisch herstel. Maar daarna zit u thuis, enorm vermoeid, met een of meerdere kleine kinderen. En dan begint de rest van de terugweg naar het hervinden van uw gezondheid. Machteld Huber is een arts en onderzoeker die een definitie van gezondheid heeft opgesteld die steeds meer gebruikt wordt in Nederland en deze luidt: 'Het vermogen om je aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven.' Zij onderscheidt zes dimensies van gezondheid: lichaamsfuncties, dagelijks functioneren, mentaal welbevinden, zingeving, kwaliteit van leven en meedoen. Dat meedoen heet ook wel maatschappelijk herstel of participatie. Sommige moeders kunnen vanuit een re-integratie-traject (via hun eigen werkgever) weer aan de slag gaan. Voor anderen is de zoektocht naar passend "meedoen" aan de maatschappij groter. Het is belangrijk om u te realiseren dat herstel stap voor stap gaat en lang kan duren. Maar we kunnen heel ver komen of zelfs volledig herstellen.

Er bestaan cliënten- en naasten organisaties die u en uw partner of familie/vrienden kunnen ondersteunen bij herstel op verschillende levensgebieden. Denk aan Stichting Me Mam, PsychoseNet of MIND. Op de website www.wijzijnmind.nl/mind-atlas vind u een overzicht van ondersteunende organisaties bij u in de buurt, die mogelijk interessant voor u kunnen zijn. *Bijdrage van: Monique van den Eijnden (lotgenoot en medewerker MIND)*

LKPZ

Het Landelijk Kenniscentrum voor Psychiatrie en Zwangerschap is opgericht uit een groeiende behoefte van zowel patiënten als behandelaren om op te hoogte te blijven van de meest recente inzichten en behandel mogelijkheden op het gebied van de zwangerschapsgerelateerde psychiatrie. Op www.lkpz.nl kunt u patiënte informatie vinden die samengesteld is door gespecialiseerde hulpverleners in de behandeling van vrouwen met psychische klachten tijdens de zwangerschap en na de bevalling.

Ervaringsverhalen gezocht

Onze collega's Babette Bais en Nina Molenaar zijn bezig met een heel mooi project, namelijk het schrijven van een boek! Dit boek heeft als doel om meer kennis over psychiatrie en zwangerschap de wereld in te helpen. Hun missie is om dit onderwerp makkelijker bespreekbaar te maken en de taboe te verkleinen.

Het boek zal in de 'normale' boekhandel komen te liggen. Het is bedoeld voor iedereen en dus niet alleen voor artsen en wetenschappers. Denk daarbij aan zwangere vrouwen, niet-zwangere vrouwen, partners, vriendinnen en opa's en oma's. In dit boek vertellen ze van alles over depressie tijdens de zwangerschap, maar ook over postpartum psychose, medicatie tijdens de zwangerschap, bipolaire stoornis, PTSS na een heftige bevalling.

In dit boek wordt de wetenschappelijke kennis hierover op een begrijpelijke manier uitgelegd en zijn zij als wetenschappelijke onderzoekers dus veel aan het woord. Echter, zij willen ook graag vrouwen (en mannen!) aan het woord laten die hiermee te maken hebben gehad. Het boek wordt dus een combinatie van wetenschap en ervaringen.

Ze zijn nog op zoek naar ervaringsverhalen. Mocht u uw verhaal willen delen met hen, dan horen ze graag van u. Van u, maar ook zeker van uw partner. Want die wordt nog wel eens vergeten. U kunt uw verhaal met naam en toenaam doen, maar dit kan uiteraard ook anoniem.

Mocht u interesse hebben, stuur hen dan een mail via b.bais@erasmusmc.nl.

Gezonde vrijwilligers

Naast vrouwen die een postpartum psychiatrische aandoening hebben doorgemaakt zijn wij ook nog op zoek naar zwangeren en kraamvrouwen (bevalling <6 weken) zonder psychiatrische voorgeschiedenis, die als vrijwilliger mee willen doen aan het onderzoek. Kent u iemand die mee zou willen doen? Neem dan contact op met Nicola Westerbeek via opper@erasmusmc.nl

Tenslotte

- Heeft u vragen over het onderzoek? Neem dan gerust contact met ons op.
- Indien u advies zoekt over een volgende zwangerschap, kunt u zich via uw eigen behandelend psychiater of via de huisarts laten verwijzen naar de poli van het Erasmus MC poli.psych@erasmusmc.nl.
- Bent u verhuisd? Wilt u dan uw nieuwe adres aan ons doorgeven?
- Hartelijk dank voor uw interesse in en/of uw deelname aan OPPER!

Contactgegevens

E-mail: opper@erasmusmc.nl
Telefoon: 06 3114 5015

Vriendelijke groeten en een heel goed 2021,
namens het hele onderzoeksteam,

Veerle Bergink en Astrid Kamperman